

4. znanstvena konferencija katedri za
opću ekonomiju "Znanje i konkurentnost"

Pula, 18.-19-10.2007.

Analiza ekonomskih trendova: slučaj Grada Osijeka

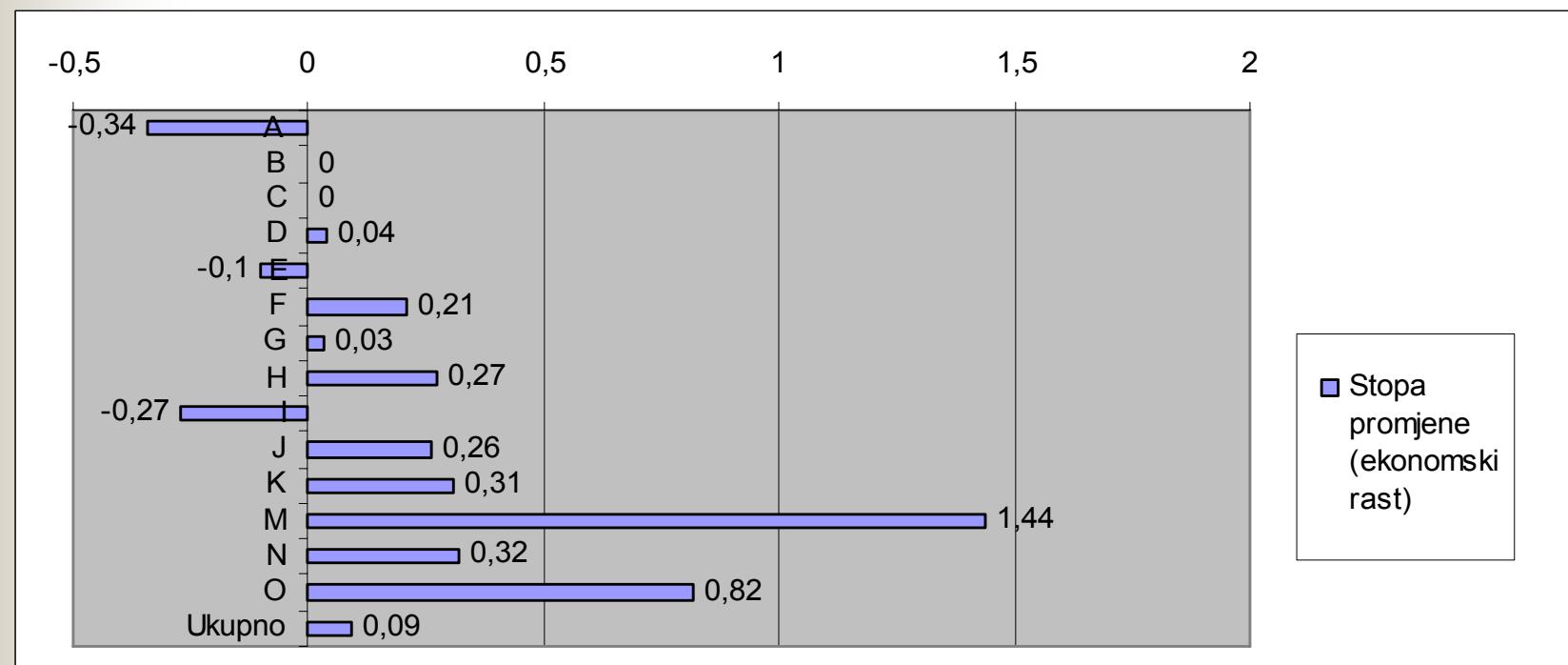
prof. dr. sc. Đula Borozan
Ekonomski fakultet u Osijeku
e-mail: borozan@efos.hr

Svrha rada:

- razotkriti lokalne ekonomski trendove u zaposlenosti, ind. proizvodnji i izvoznim aktivnostima u Gradu Osijeku u razdoblju 2002. – 2005.
- razumijevanje tih trendova:
  - omogućava identifikaciju prosperitetnih djelatnosti
  - osnovica je za strateško promišljanje oko uloge i perspektive tih djelatnosti u gospodarskom rastu Grada Osijeka

1. ANALIZA ZAPOSLENOSTI U GRADU

- dominacija prerađivačke ind. (28,8%), trgovine (26,23%) i građevinarstva (19,55%) → 2/3 svih zaposlenih u 2005.g.
- slika: stopa promjene (2005. u odnosu na 2002. g.)

- raste broj zaposlenih u umjetničkim i kreativnim djelatnostima
- Florida (2002.): gradovi sa bogatim kulturnim zbivanjima i koncentracijom zaposlenih u kreativnim djelatnostima stvaraju pozitivnu energiju za inovacije i gospodarski rast
- Indikator zaposlenosti u rekreat., kulturnim i sport. djelatn.

	Grad Osijek	Grad Zagreb	Hrvatska
2002.	2,36	8,48	2,31
2004.	5,65	11,70	3,09

- ciljem dekompozicije trenda u zaposlenosti te identifikacije djelatnosti koje su uspjele izgraditi konkurencijsku prednost na lokalnim osobitostima → analiza pomaka u udjelima

Temeljna ideja - rast zaposlenosti je rezultat:

1. kretanja u cijeloj državi (nacionalna komponenta)
2. kretanja u djelatnosti (industrijska komponenta)
3. kretanja u lokalnoj ekonomiji (lokalna komponenta)

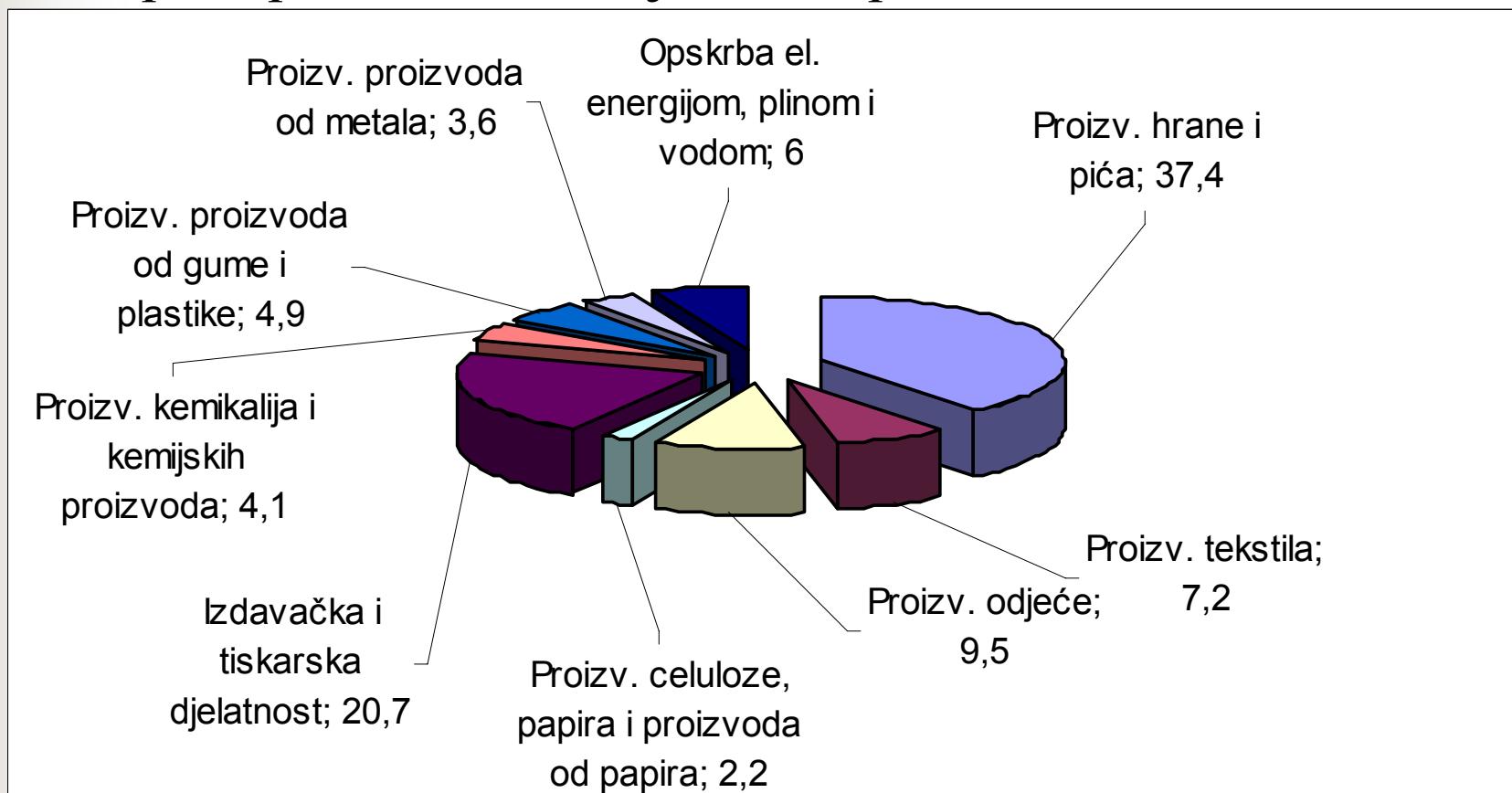
	Nacion. komp.:	Ind. komp.	Lokalna komp.	Ukupna promjene
A - polj.	0,08	-0,15	-0,26	-0,34
B – rib.	0,08	0,06	0,00	0,13
C – rud.	0,08	0,10	-0,18	0,00
D – prer.	0,08	-0,09	0,05	0,04
E – el.e.	0,08	-0,01	-0,17	-0,10
F – grad.	0,08	0,11	0,03	0,21
G – trg.	0,08	0,05	-0,10	0,03
H - hoteli	0,08	-0,01	0,20	0,27
I – prijev-	0,08	-0,10	-0,25	-0,27
J – fin.p.	0,08	0,05	0,13	0,26
K – nekr.	0,08	0,25	-0,02	0,31
M – obraz.	0,08	0,09	1,27	1,44
N – zdrav.	0,08	0,25	-0,01	0,32
O - ostalo	0,08	0,23	0,52	0,82
Ukupno	0,08	0,00	0,01	0,09

- Ciljem identifikacije izvoznog kapaciteta Grada Osijeka, stupnja samo-dostatnosti djelatnosti i specijalizacije (jakih točaka) → analiza lokacijskih kvocijenata

	LK, 2005.	Bazična zaposl.	Udio bazične zaposl., %		LK, 2005.	Bazična zaposl.	Udio bazične zaposl., %
A	0,91			I	0,55		
B	0,00			J	0,41		
C	0,02			K nekr.	2,07	136,98	6,87
D	0,91			L	0,43		
E	0,19			M	0,97		
F grad.	1,79	2022,18	45,24	N zdrav.	1,20	490,61	39,92
G trg.	1,30	933,27	15,56	O	1,00		
H	0,48						

2. Industrijska proizvodnja

- dominacija prerađ. industrije (93,6%): proizv. hrane i pića, proizv. kemikalija i kem. proizvoda

prerađ. ind., kao i cijela ind. bilježi tendenciju rasta proizvodnje

- dominacija proizv. niže i niže srednje tehnološke razine (72%) → riječ je o proizv. izloženoj oštrom konkurenčiji kod koje su troškovi proizv. najznačajnije konkurenč. oružje
- proizv. visoke tehn. razine nije zastupljena
- Porter (2001.): ne postoje nisko-tehnološke industrije već nisko-tehnološka poduzeća
- nužno je stalno inoviranje kako bi se ostvarila veća produktivnost i konkurentnost

- Finansijska performanca:
- poduzetnici su tek u 2005.g. ostvarili pozitivan fin. rezultat
- sve djelatnosti su (izuzev polj. i rudarstva) pozitivno poslovale
- kontinuitet pozitivnog poslovanja iskazuju: prerađ. ind., građevinarstvo, trgovina + ostale društvene, socijalne i osobne uslužne djelatnosti

Poslovanje izvan lokalnih granica – imperativ opstanka i razvoja

- udio prihoda od prodaje inozemstvu: 7,69% (rast u odnosu na 2004.g.)
- 98% prihoda od prodaje inozemstvu otpada na: prer. ind., trgovinu te prijevoz, skladištenje i veze
- prerađ. ind. – konstantno povećava svoju prodaju na inoz. tržištima
- LK – "ekstra" zaposlenost u građ., trg., poslovanju nekretninama i ostalim društv. ... djelatnostima usmjereni je proizvodnji za hrv. tržište

3. Vanjskotrgovinska suradnja

- kontinuirani rast; stopa pokrivenosti uvoza izvozom za razdoblje 2002.-2005.: 152,1%
- kontinuitet pozitivnog poslov.: jedino prerađiv. ind. + I&R unutar djelatnosti poslov. nekretninama, iznajmljivanje i poslovne usluge
- prerađ. ind.: proizv. odjeće, proizv. metala, proizv. strojeva i uređaja
- izvoz Grada Osijeka je rel. neelastičan – koncentriran u svega nekoliko propulzivnih grana
- povoljne VT rezultate ostvaruju niže i niže srednje tehnološke razine (više srednje i visoke – nepovoljne rezultate)

Zaključak

- upravljanje Gradom Osijekom zahtjeva svijest o važnosti uspostavljanja: 1) konsenzusa o stalnom inoviranju i mijenjanju, prilagođavanju i kreiranju promjena; 2) aktivnu participaciju u promjenama i razvijanje partnerskih odnosa između svih dionika
- svaka lokalna zajednica posjeduje jedinstvenu kombinaciju lokalnih uvjeta koja pomaže/odmaže u izgradnji prosperitetnije budućnosti
  - prerađivačka industrija; obrazovanje, ostale društvene, soc. i osobne uslužne djelatnosti, fin. posredovanje ...
  - ipak, nužna transformacija Grada u centar konkurentnosti